

Música i Valors

Annexa al Mètode Música per Créixer

Eulàlia Abad Roca

Música i Valors és un projecte que té com objectiu unir els valors i la música a l'escola bressol com a eix de les altres activitats, i opcionalment amb la col·laboració d'una escola de música.

Incidir en l'art, és molt important pels infants per desenvolupar la seva personalitat.

La música, especialment en tota la seva extensió, amb el cant, l'audició, el moviment i la relaxació, desvetlla la creativitat, la imaginació, l'expressió, la memòria, l'escolta, i l'atenció.

El descobriment dels valors en la primera etapa infantil és primordial per l'educació. La música ens ajuda a intensificar-lo a l'aula i a casa.

I considerant aquests valors com a fil conductor, centre d'interès i com a base de l'educació de totes les altres activitats que es realitzin a l'escola bressol, podem aconseguir un camí global molt enriquidor per la nostra infància.

En aquest projecte treballem el cant com a conductor i catalitzador del afecte, i amb el so dels instruments els unim simbòlicament als valors.

L'arpa.....	la pau i el silenci.
La guitarra.....	ordenar, respectar i col·laborar.
El piano.....	la generositat (amor a la família, mestres, companys...)
La flauta travessera..	la paciència i la constància.
L'acordió.....	compartir l'alegria i la sinceritat.
La trompeta.....	l'autoestima i l'autoconfiança.
El violí.....	l'amistat i l'ajuda als més dèbils.

Els exercicis i contes musicals de valors corresponen als instruments que hem triat.

Es poden crear d'altres exercicis, contes o cançons i fer correspondre un instrument.

L'audició d'instruments en directe reforçarà el treball musical.

Ho farem amb músiques escollides, clàssica, tradicional o actual, però sempre cuidant la qualitat de la melodia, del ritme i de l'harmonia.

Moviment ritme i danses

El moviment es bàsic en aquestes edats per treballar la motricitat, desenvolupar la lateralitat, i el moviment lliure i guiat com a font d'expressió per equilibrar les emocions.

A través del moviment creix l'aprenentatge i es desenvolupa la intel·ligència abstracta.

És també amb exercicis, contes d'expressió, potenciant la creativitat i treballant la imaginació, que podem fer créixer les virtuts del nostre interior.

La música a nivell emocional

"L'educació tradicional" s'ha ocupat especialment del desenvolupament cognitiu, oblidant el desenvolupament emocional. Podem caracteritzar una persona emocionalment intel·ligent per algunes de les seves conductes, com ara: manifestar una actitud positiva, reconèixer els propis sentiments i emocions, ser capaç d'expressar i controlar els sentiments i les emocions, sentir i mostrar empatia, sentir-se motivat, il·lusionat o interessat, gaudir d'una autoestima suficient, saber donar i rebre, ser capaç de superar dificultats i frustracions, ser capaç d'integrar polaritats oposades; en definitiva, ser capaç de prendre les decisions més adequades en la seva vida (*Bisquerra, 2000*).

(article de Josep Gustems i Caterina Calderón)

La música ens ajuda emocionalment a equilibrar el nostre interior.

La música està unida a l' emoció

Determinats acords produeixen sensacions agradables o desagradables, els intervals tonals activen certes àrees cerebrals; la intensitat, el timbre, la melodia, els silencis, la harmonia, tot incideix per donar sensacions diferents com per exemple força, energia, tristesa, alegria, sorpresa, dolçor, tranquil·litat etc,,,

La música a nivell emocional es posa de manifest en les edats més primerenques, i molt sovint observem els bebès a la classe de música amb les audicions i el cant. Les mestres són testimonis dels canvis emocionals produïts per la dolçor de la veu o de la melodia, o de vegades per l'alegria produïda pel ritme.

En l'educació global és bàsicament important educar emocionalment.

En els adults podem trobar dos tipus de persones: les que escolten els sons dels instruments (i són músics), i la resta de públic que es deixa portar pels sentiments, que la pròpia música els hi desperta .

En els nens no tenim més que la segona opció, escoltar i descobrir els sentiments .

La música pot ser un camí, que ens ajudarà a integrar les diverses emocions d'una manera equilibrada, si comencem a utilitzar-la com una eina en les primeres etapes de la infància. Molt sovint amb determinades músiques, podem incidir en la relaxació o d'altres, activant la energia quan ho creiem necessari. Però per que això pugui ser possible hem d'ensenyar a aprendre a escoltar.

Emocions i valors

No s'han de confondre emocions i valors. Les emocions son com les ones que van i venen i s'han d'equilibrar, expressar, viure...

Els valors estan darrera d'aquestes ones, i es mantenen forts i ens permeten tenir la visió clara, sempre positiva i comprensiva de tots els esdeveniments. De vegades ens semblaran positius i d'altres no tant, però sempre aprenent dels errors i seguint el millor camí sense trontollar.

Son dins nostre, però cal activar-los i despertar tot aquest potencial en l'edat infantil.

Els nens necessiten d'aquest exemple de fortalesa i amor dels mestres i dels pares.

La formació en valors dels mestres

Els mestres també poden ser guies. Hem de ser respectuosos, i si els escoltem, ens poden ensenyar a reflexionar i a resoldre més ràpid un problema que tinguem. Però per ser guies, primer han d'estar formats. Formació no vol dir solament acumular coneixements memorístics, vol dir reflexió, vol dir capacitat i preparació per regalar afecte. Per això hi ha una necessitat de valors que els mestres han d'adquirir, i que caldrà que hagin interioritzat suficientment per poder transmetre.

Llibertat i respecte.

Escoltem parlar de llibertat a qualsevol recó dels diferents països del mon. Però caldria definir la paraula llibertat.

Abans de poder transmetre la llibertat a les nenes i nens hem de tenir molt clar el concepte.

Els adults ens podem considerar i sobretot sentir lliures quan no som dependents de cap persona, objecte material, plaer físic i/o fisiològic, i som lliures quan podem escollir el nostre camí per respectar i construir, som lliures per crear, imaginar, escoltar i compartir, però la nostra llibertat està relacionada amb la llibertat dels altres, començant per respectar l'espai, les activitats, el treball, el esbarjo, els sentiments i les diferències de tota mena que ens poden enriquir.

Podem participar, col·laborar o crear, i també convidar a que els altres participin, col·laborin o siguin creatius.

Transmetre o descobrir?

Les dues vessants son imprescindibles. Una complementa l'altra.

Perquè hem de transmetre?

Des de la prehistòria els homes han transmès tots els descobriments dels uns als altres. La comunicació i l'escolta ho han fet possible, i d'aquesta manera s'ha anat avançant.

En altres societats s'escoltaven els savis, que molt sovint eren persones grans amb experiència acumulada, i sobretot equilibrades en les seves decisions i consells.

El descobriment és essencial per créixer i desenvolupar el potencial, que qualsevol ésser humà porta dins. Al descobrir neix el plaer i es reforça la seguretat en un mateix.

Relaxació

La relaxació és una part molt important i bàsica per aprendre a escoltar, que més tard es convertirà amb aprendre a dialogar.

Aquesta relaxació d'anar al interior d'un mateix és possible per mitjà de la música, pel treball amb les campanes i amb el so dels instruments, amb moviment-imaginació, amb els contes de valors i amb petits jocs simbòlics.

La relaxació estàtica o la relaxació amb moviment, dues maneres importants de treballar, fan que el descobriment del silenci interior sigui una realitat bàsica pels infants, i un camí per la veritable pau individual per construir un futur món millor..

Podem continuar fins a 5 anys ampliant les possibilitats d'expressió amb el moviment, aprofundint amb l'audició i potenciant la comprensió de les accions.

Sorgeixen preguntes, dubtes... si els nens encara no entenen les paraules ¿com podem transmetre els valors tan concrets?

En aquestes edats primerenques, és bàsic educar un infant quan, encara sense comprendre, pot captar l'exemple dels adults; els gestos, les mirades, les actituds, el to de la veu, igualment pot rebre tota l'agressivitat, l'afectivitat o la fredor de l'entorn.

Cal parlar de valors en aquestes edats o amb l'exemple en hi ha prou?

Segurament que en un món perfecte no caldria parlar-ne, però en el món actual on molt sovint el fi justifica els mitjans, és positiu transmetre, comentar a partir dels 3 anys les conseqüències de tota acció a nivell global, i l'alegria i la llibertat que es pot assolir per mitjà de la pràctica (no la teoria) dels valors, que es converteixen en accions.

"Els valors son intangibles, només quan manquen ens en adonem de lo importants que son" (F. Torralba)

Un món amb valors és un món on es viu millor.

La música ens pot ajudar sobretot a nivell afectiu i de receptivitat.

A partir dels 2 anys els nens/es poden comprendre molts valors per mitjà d'exercicis musicals, així per exemple, quan voltem sense caure imitant una baldufa creix l'autoestima quan ho hem aconseguit, si no surt bé i ho tornem a provar varies vegades. Aprendre el que vol dir la constància i la paciència amb un somriure.

Podríem posar molts exemples, valors implícits que trobem escoltant la música d'alguns autors clàssics, i d'altres creats com pot ser un conte musical, una cançó o un exercici de

imaginació i moviment. Als 4 i 5 anys serà el moment de parlar i reflexionar sobre els personatges del conte, i la seva manera d'actuar.

Però els nens en aquestes edats viuen la fase d'imitació, i com els més petits, el comportament dels pares i educadors serà molt important a l'hora d'interioritzar, igualment també l'ambient que l'envolti.

El resultat el podem veure sobretot a final de curs, tant a nivell musical com pedagògic. Hi han moltes actituds positives, que es podran veure reflectides si continuem educant en aquesta línia, amb el exemple, per tant es un treball continuat i molt important pel mestre, que també creix com a persona.

Hem de buscar sempre l'harmonia quan posem en pràctica els valors, o millor dit, les virtuts i com diu Yuel-Ji, músic xinès, *"La música és l'harmonia del cel i de la terra."*